

og lignende, kan indsatte få adgang hertil i fritiden i det omfang, det under hensyn til forholdene i den enkelte institution skønnes ordens- og sikkerhedsmæssigt forsvarligt, jf. § 10.

Hvis der i arresthuset er etableret fællessrum, hvor indsatte beskæftiges ved arbejde eller undervisning, kan indsatte få adgang hertil i det omfang, det under hensyn til forholdene i den enkelte institution skønnes ordens- og sikkerhedsmæssigt forsvarligt, jf. § 11.

Hvis den indsatte ikke har fællesskab efter § 10, skal den indsatte have adgang til cellefællesskab (styret fællesskab med en anden indsat i eget opholdsrum) i fritiden. Det er en forudsætning, at der er en medindsat, der ønsker cellefællesskab med den pågældende. Hvis det findes ordens- og sikkerhedsmæssigt forsvarligt, kan cellefællesskab mellem flere end to indsatte undtagelsesvis tillades, jf. § 15.

De regler, som arresthusets leder fastsætter efter § 2, skal indeholde bestemmelser om, i hvilket tidsrum de indsatte har adgang til fællesskab efter §§ 10-11 og § 15. Der skal være adgang til fællesskab i fritiden efter enten § 10 eller § 15 mindst to timer dagligt og så vidt muligt mere. Hvis ganske særlige ordens- og sikkerhedsmæssige forhold gør sig gældende, kan varigheden af fællesskab i fritiden efter § 10 eller § 15 være mindre end to timer.

Af forarbejderne til § 33 fremgår det, at muligheden for fællesskab i arresthusene er begrænsede på grund af de bygningsmæssige forhold. De beskrevne administrative regler om fællesskab i arresthusene er således fastlagt ud fra, at de indsatte i arresthusene skal have adgang til fællesskab i det omfang, det er bygningsmæssigt muligt. I overensstemmelse hermed, er der så vidt det er bygningsmæssigt muligt – ud over cellefællesskab – i begrænset omfang mulighed for fællesskab i fællesskabsrum i arrestafdelingen i Politigårdens Fængsel.

3.1.2.2. Retten til fællesskab er således ikke absolut, bl.a. på grund af adgangen til af ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn at låse de indsatte inde i arbejdstiden, i fritiden og om natten, jf. pkt. 3.1.2.1. ovenfor, samt adgangen til under visse omstændigheder at udelukke indsatte fra fællesskab, jf. straffuldbydelseslovens §§ 63 og 64, som omtalt nedenfor under pkt. 3.1.3.

Endvidere er der i medfør af § 3, stk. 1, i fællesskabsbekendtgørelsen mulighed for at begrænse eller ophæve fællesskabet midlertidigt, når helt ekstraordinære ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn gør det nødvendigt, f.eks. i forbindelse med bombetrusler, oprør og lignende. Den midlertidige begrænsning eller ophævelse af fællesskabet efter § 3, stk. 1, må dog

ikke have et omfang eller udstrækning, der er mere vidtgående end de ekstraordinære ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn nødvendiggør, jf. § 3, stk. 2.

3.1.2.3. Europarådet har udarbejdet rekommandation nr. R (87) 3 »De Europæiske Fængselsregler« om minimumsregler for behandlingen af indsatte, jf. revideret udgave vedtaget af Ministerkomiteen den 12. februar 1987.

Af pkt. 67, nr. 3, 1. pkt., i De Europæiske Fængselsregler, fremgår det, at det er nødvendigt at sikre, at de indsatte anbringes med behørigt hensyn til sikkerhed og kontrol, men sådanne foranstaltninger bør holdes på det minimum, der er foreneligt med sikkerhed, og bør tage hensyn til den indsattes særlige behov. Af den forklarende rapport til rekommandationen fremgår det, at bestemmelsen bl.a. tager særligt sigte på farlige indsatte, hvor isolation benyttes oftere.

3.1.3. Betingelserne for udelukkelse fra fællesskab med andre indsatte

Straffuldbydelseslovens kapitel 10 regulerer betingelserne for og fremgangsmåden ved en række forskelligartede indgreb af forebyggende, sikrende og kontrollerende art over for den enkelte indsatte. Disse indgreb er bl.a. undersøgelse af den indsattes person, magtanvendelse og udelukkelse fra fællesskab.

Betingelserne for at benytte indgrebene varierer, men i alle tilfælde skal de være nødvendige for at opfylde ordens- og sikkerhedsmæssige formål, f.eks. afværge truende vold, hindre selvmord eller selvbeskadigelse eller forebygge undvigelse, kriminalitet eller indsmugling.

Fælles for indgrebene er også, at de begrænses af to vigtige grundsætninger om henholdsvis proportionalitet og skånsomhed. Institutionen er således forpligtet til i det enkelte tilfælde at foretage en afvejning af indgrebets formål over for den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde. Endvidere skal lempeligere midler være forsøgt eller være åbenbart utilstrækkelige til at opnå det ønskede formål med indgrebet. Endelig skal indgrebet gennemføres så skånsomt og så lidt krænkende for den indsatte, som omstændighederne tillader.

Som udgangspunkt udstås frihedsstraf i fællesskab med andre indsatte. Straffuldbydelseslovens § 63 indeholder regler for, hvornår institutionens leder kan træffe bestemmelse om udelukkelse fra fællesskab.

Det fremgår af § 63, stk. 1, at institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan udelukke en indsat fra fællesskab med andre indsatte, hvis det er nødvendigt 1) for at forebygge undvigelse, strafbar virksomhed eller voldsom adfærd, 2) for at gennemføre foran-